

SML

Suomen musiikkioppilaitosten liitto r.y.
Finlands musikäroinrättnings förbund r.f.

Kannanotto 19.3.2009

KANNANOTTO ERI KOULUTUSMUOTOJEN JA REHTORIN TEHTÄVIEN YHDISTÄMISESTÄ

Suomen musiikkioppilaitosten liitto SML ry esittää kannanottonaan, että **taiteen perusopetusta tarjoavan oppilaitoksen tulee olla itsenäinen oppilaitos ja sen rehtoriksi on kelpoinen henkilö, jolla on alan ylempi korkeakoulututkinto**. Tällaisena ei siis voida pitää esim. kansalaisopiston tai yleissivistävän koulun rehtorin kelpoisuusehdot täyttävää henkilöä. **Kansalais- ja työväenopistoilla ei ole riittävää asiantuntemusta taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetuksen järjestämiselle ja taiteen perusopetuksen tuntiperusteista valtionosuutta ei tule myöntää vapaan sivistystyön rahoitusta nauttiville kansalais- ja työväenopistoille.**

Suomalainen taidekasvatus elää muutosten ja taloudellisten haasteiden aikaa muun yhteiskunnan kanssa. Kuntaliittymät, kuntarajat ylittävä yhteistyö ja Paras-hanke ovat avanneet keskustelun myös taiteen perusopetusta tarjoavien taideoppilaitosten toiminnan järjestämisestä. Osana kuntien kehittämiskeskustelua on ollut taideoppilaitosten hallinnon uudelleen järjestäminen ja jopa ajatus liittää taiteen perusopetusta tarjoavat taideoppilaitokset osaksi kansalais- ja työväenopistoja, joilla on oma historia, vapaan sivistystyön lainsäädäntö ja rahoitusjärjestelmä sekä omat toiminnan lähtökohdat ja tavoitteet. Fuusioiden toteuttamiseksi on esitetty myös ajatus, jonka mukaan taiteen perusopetuksen tuntiperusteista valtionosuutta tulisi myöntää myös kansalais- ja työväenopistoille.

Kansalais- ja työväenopistot järjestävät ensisijaisesti opetusta aikuisille, opetus painottuu voimakkaasti ryhmäopetukseen ja järjestettävä opetus on vapaan sivistystyön tai taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista. Musiikkioppilaitoksien oppilaat ovat pääasiassa lapsia ja nuoria, alle 18 -vuotiaita oppilaita ja opetus on musiikin laajan oppimäärän mukaista, jonka tavoitteena on mm. antaa valmiuksia alan ammatillisiin opintoihin.

Ajatus taiteen perusopetusta tarjoavan musiikki- tai taideoppilaitoksen liittämistä osaksi kansalais- tai työväenopistoa ja taiteen perusopetuksen tuntiperusteisen valtionosuuden myöntämisestä kansalais- ja työväenopistoille tuntuu taidekasvatuksen ammattilaisten näkökulmasta uhkaavalta ja perusteettomalta.

Musiikkioppilaitoksen johtaminen, sen antamasta opetuksesta ja oppisuorituksista vastaaminen sekä toiminnan kehittäminen vaativat alan asiantuntijuutta, jota muilla koulutusaloilla hankittu pätevyys ei anna. Rehtorilla on lisäksi oltava näkemystä kulttuurielämän edistämisen keinoista ja mahdollisuuksista, laaja alan yhteistyöverkosto sekä henkilökohtaisia suhteita musiikkielämän vaikuttajiin. Rehtori ilman taloudellista

SML

Suomen musiikkioppilaitosten liitto r.y.
Finlands musikläroinrättnings förbund r.f.

päättäjävaltaa ei kykene johtamaan oppilaitosta menestyksellisesti. Vaarana on, että oppilaitoksen johdon asiantuntijuus vähenee musiikkia koskevissa asioissa ja taloudellisen ja toiminnallisen tason kohtaaminen vaikeutuu.

Lisäksi vaarana on, että hallinto kasvaa ja säästöjen sijaan hallintokulut lisääntyvät, taiteen perusopetuksen edunvalvonta ja asema oppilaitoksessa vaarantuu, päätöksenteko loitontuu ja tiedonkulku heikentyy, henkilöstön sitoutuminen kehittämistyöhön vähenee ja henkilöstöongelmat lisääntyvät, eturistiriidat resurssien jaossa lisääntyvät, riittämätön ymmärrys taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön erilaisista tavoitteista ja sisällöistä tasapäistää opetusta ja luo jännitteitä oppilaitoksen sisälle, asiakaslähtöisyys kärsii hallinnon loitontuessa asiakkaista, yhteistyö keskeisten musiikin sidosryhmien kanssa vähenee sekä vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rahoitus sekoittuu. Lopullisena uhkakuvana on perinteisen musiikki- ja taideoppilaitosjärjestelmän tason heikkeneminen.

Kukaan ei voi varmasti sanoa, millaiset vaikutukset mahdollisilla fuusioilla olisi opetukseen ja sen tasoon, mutta esimerkit fuusioista taidekasvatuksen alueella eivät ole rohkaisevia. Yhdessäelö muiden toimijoiden kanssa on aiheuttanut aina ongelmia yksilöopetukseen perustuvalla musiikinopetukselle.

Eri koulutusmuotoja sisältävien oppilaitosten välinen yhteistyö voi oikein toteutettuna luoda uusia mahdollisuuksia edistää taidekasvatusta ja kulttuurielämää. Esimerkiksi yhteiset toimistopalvelut, palkanmaksu, yhteisen henkilöstön käyttö esim. kiinteistöjen ylläpidon osalta sekä yhteisten tilojen ja laitteistojen käyttö avaavat uusia mahdollisuuksia toiminnan ja talouden kehittämiseksi. Parhaimmillaan yhteistyö on, kun yhteistyölle on olemassa todellinen tarve ja avainhenkilöiden sitoutuminen, yhteistyö perustuu toiminnan ja opetuksen kehittämiseen, yhteistoiminnan kautta saatavat taloudelliset hyödyt ohjautuvat taidekasvatuksen kehittämiseen ja yhteistyö huomioi eri taidekasvatuksen osa-alueiden erityislaadun. On vaikeaa nähdä, mitä lisäarvoa oppilaitosten fuusioista voidaan saavuttaa hyvin järjestettyyn oppilaitosten väliseen yhteistyöhön verrattuna, varsinkin kun musiikki- ja taideoppilaitokset ovat toiminnallaan osoittaneet kykenevänsä järjestämään kansainvälisestikin vertaillen erittäin korkeatasoista taidekasvatusta.

Helsingissä 19. päivänä maaliskuuta 2009

SUOMEN MUSIIKKIOPPILAITOSTEN LIITTO ry

Timo Klemettinen, toiminnanjohtaja

Leif Nystén, puheenjohtaja